



LIKKUTEI TORAH • PARSHAS VAYIKRA • MAAMAR 4

ולא תשבית מלח וגו'

« Tu ne supprimeras pas le sel »



DÉDIÉ EN L'HONNEUR DE

מוקדש לכבוד הגאון המקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן זצ"ל

Le père du Rabbi, Reb Lévi Its'hak



LikuteiTorah.com

LA PARACHA 'HASSIDIQUE

likuteitorah.com/fr/likkutei-torah/vayikra/4/

1 ולא תשבית מלח וגוי. הנה מלח הוא נותן טעם בדברים הנמלחים בו כמו הבשר. וכמ"ש בגמ' [בגמרא] פ"ק [פרק קמא] דברכות דף ה' סע"א [סוף עמוד א] ובמנחות דכ"א סע"א [סוף עמוד א], וכמ"ש היאכל תפל מבלי מלח

« Et tu n'omettras pas le sel », etc. Or, le sel donne du goût aux choses que l'on sale avec lui, comme la viande, ainsi qu'il est dit dans la Guemara, au premier chapitre de Berakhot, folio 5a, fin, et dans Menachot, folio 21a, fin ; et comme il est écrit : « Peut-on manger ce qui est fade sans sel ? »

(וע' באדר"ז [באדרא זוטא] דרצ"ה ע"ב), שבלי מלח הוא בשר תפל שאין בו טעם וכשמולחים אותו במלח (Et voir l'Idra Zouta, folio 295b) : sans sel, la viande est fade et n'a pas de goût ; lorsqu'on la sale,

אזי נעשה כהבשר טעם שהמלח ממתקת את הבשר. והרי המלח עצמו אין בו טעם ואעפ"כ [ואף על פי כן] הוא פועל הטעם כהבשר.

alors le goût apparaît dans la viande, car le sel l'adoucit. Pourtant, le sel lui-même n'a pas de goût et, malgré cela, il fait apparaître le goût dans la viande.

והענין ששרש המלח הוא בחי' גבורות דאבא שהמלח הוא מתולדות המים שע"י חום השמש ששורפם נעשה המלח.

L'explication est que la racine du sel se trouve dans le niveau des Guevourot d'Abba ('Hokhma), car le sel est l'un des produits dérivés de l'eau : sous l'effet de la chaleur du soleil, qui la brûle, le sel se forme.

ומים הוא בחי' חסד שבחכמה והמלח זהו בחי' גבורות ולכן היא חריף. (ועיין במא"א [במאורי אור] אות מ"ם סעיף ע"א).

L'eau correspond au niveau de 'Hessed au sein de 'Hokhma, tandis que le sel correspond au niveau des Guevourot ; c'est pourquoi il est piquant. (Voir aussi Meorei Or, lettre mem, section 71.)

והנה מבואר בע"ח [בעץ חיים] שמגבורות דאבא נעשו חסדים דאימא. פ"י דהגם דלגבי אבא נחשב לבחי' גבורות עכ"ז [עם כל זה] כשנמשכים לאימא נחשבים בחינת חסדים לגבה.

Or, il est expliqué dans Etz Chaim que les 'Hassadim d'Imma (Bina) sont issus des Guevourot d'Abba. Cela signifie que, bien que ces dernières soient considérées comme des Guevourot par rapport à Abba, lorsqu'elles sont attirées vers Imma, elles sont considérées comme des 'Hassadim par rapport à elle.

ונודע שכל הטעמים נמשכים מחכמה כי טעמים הם בשם ע"ב [שם ע"ב] שהוא חכמה, ולכן המלח ששרשו מבחי' אבא הוא הנותן טעם בדבר הנמלח.

Or, on sait que tous les goûts proviennent de 'Hokhma, car les te'amim (« goûts ») relèvent du Nom Av (72), qui correspond à 'Hokhma. Le sel, dont la racine se trouve au niveau d'Abba, est donc ce qui donne du goût à la chose que l'on sale.

ומ"מ הוא עצמו אין בו טעם. מפני שהוא מבחי' גבורות דאבא. לכן לפי שהוא מבחינת גבורות אין בו טעם, אבל הרי מבחי' גבורות דאבא נעשים חסדים דאימא.

Néanmoins, lui-même n'a pas de goût, parce qu'il relève du niveau des Guevourot d'Abba. Ainsi, puisqu'il appartient au niveau des Guevourot, il n'a pas de goût ; mais, pourtant, les 'Hassadim d'Imma sont issus des Guevourot d'Abba.

וזהו שמטעים הבשר, (וענין הבשר עבמ"ש [עיי' במה שכתוב] ע"פ בהעלותך את הנרות חייך שלך גדול משלהם, וסד"ה והיה מדי חודש גבי יבא כל בשר להשתחוות.

Et c'est pourquoi il donne du goût à la viande. (Sur la question de la viande, voyez ce qui est écrit sur le verset « Lorsque tu élèveras les lampes », « Par ta vie, la tienne est plus grande que la leur » ; et à la fin du discours qui commence par « Et il arrivera, de nouvelle lune en nouvelle lune », à propos de « toute chair viendra se prosterner ».

ויובן משם דהבשר שרשו מבחי' בינה. וכמארז"ל [וכמאמר רבותינו זכרונם לברכה] אודם מן האם שממנו בשר כו', ולכן הבשר נמתק ע"י המלח שחסדים דאימא נתהוו מגבורות דאבא כנ"ל).

On comprendra à partir de là que la viande a sa racine dans le niveau de Bina (compréhension), comme l'ont dit nos Sages, de mémoire bénie : « Le rouge vient de la mère, d'où provient la chair », etc. C'est pourquoi la viande est adoucie par le sel, car les 'hassadim d'Imma sont issus des guevourot d'Abba, comme indiqué plus haut.)

ועוד שזהו כענין בחכמה אתברירו שחכמה הוא המברר כל הברורים להפריד הטוב מן הרע.

En outre, cela relève du principe « Par 'Hokhma (sagesse), ils sont raffinés » : c'est 'Hokhma qui accomplit tous les raffinements (beirourim), afin de séparer le bien du mal.

והנה עד"מ האדם המברר אוכל מתוך פסולת או הפסולת מן האוכל הרי אין מהותו נמצא בהמתברר כ"א רק שעל ידו נעשה הבירור.

Or, à titre d'analogie, lorsqu'une personne trie la nourriture en la séparant des déchets, ou les déchets de la nourriture, son essence ne se trouve pas dans ce qui est trié ; le tri s'effectue seulement par son intermédiaire.

וכן עד"מ הבירור של הגבינה מה שנברר האוכל מתוך הפסולת דהיינו מן הקום ומי חלב ונעשה גבינה והיינו ע"י עור הקיבה שנותנים בה כידוע.

De même, à titre d'analogie, dans la fabrication du fromage, la nourriture est séparée des déchets — c'est-à-dire du kum et du petit-lait — et devient du fromage ; cela se fait au moyen de la paroi de l'estomac qu'on y ajoute, comme on le sait.

והנה עצמיות הטעם של עור הקיבה אינו נמצא ונרגש לא בהגבינה ולא בהקום (כ"א) אעפ"כ [אף על פי כן] הוא פועל הבירור שמתברר האוכל מהפסולת וישתנה למעליותא.

Or, le goût propre de la paroi de l'estomac ne se retrouve ni ne se perçoit dans le fromage ni dans le kum (mais plutôt) ; néanmoins, elle provoque le raffinement, de sorte que la nourriture est séparée des déchets et transformée en mieux.

וכך הוא ענין בחכמה אתברירו שמברר הבירורים שיהיה נפרד הטוב מן הרע. מה שמקודם היה הטוב מעורב ברע

Tel est également le principe de « Par 'Hokhma, ils sont raffinés » : elle accomplit les raffinements afin que le bien soit séparé du mal. Auparavant, le bien était mêlé au mal,

לכן לא היה בו טעם עד"מ וע"י החכמה נעשה הבירור ויופרדו הסיגים והפסולת אז נתגלה הטוב כו'.

et, à titre d'analogie, il n'avait donc pas de goût ; par 'Hokhma, le raffinement s'effectue, les scories et les déchets sont séparés, et alors le bien se révèle, etc.

וזהו ג"כ ענין המלח שהמלח מפליט הדם מן הבשר שמברר הפסולת מן האוכל לפי ששרשו מגבורות דאבא דבחכמה אתברירו ולכן אף שבעצמו אין בו טעם עכ"ז [עם כל זה] הוא פועל טעם בהבשר.

C'est aussi cela, le rôle du sel : le sel extrait le sang de la viande, c'est-à-dire qu'il sépare les déchets de l'aliment, car sa racine se trouve dans les Guevourots d'Abba, puisque « c'est par la 'Hokhma que s'opère le raffinement ». Ainsi, bien qu'il n'ait lui-même aucun goût, il donne néanmoins du goût à la viande.

ע"ד הבירור וטעם הגבינה ע"י המחבץ כו' (ועמ"ש עוד מענין מלח בביאור ע"פ והיה לכם לציצית כפי ברית מלח עולם היא כו' ע"ש).

C'est dans le même ordre d'idées que le raffinement et le goût du fromage, obtenus grâce à la pression, etc. (Voyez également ce qui est écrit plus loin au sujet du sel, dans l'explication du verset « Et ce sera pour vous le tsitsit », au sujet de l'interprétation de « C'est une alliance éternelle de sel », etc. ; voyez là-bas.)

ושרש של בחי' מלח הוא בחי' בוצינא דקרדוניתא שהוא בחי' קו המדה. כי מלח בגימ' [בגימטריא] מזלא ואבא יונק ממזלא, ושרש מזלא נמשך ממז"ס [ממוחא סתימאה] שבו מלובש גבורה דע"י [דעתיק יומין] שנק' בוצינא דקרדוניתא.

La racine du niveau du sel est le niveau de botzina dekardinusa, qui est le kav hamida, la ligne de mesure. En effet, la valeur numérique de melah (sel) est celle de mazala, et Abba puise sa vitalité de mazala ; or la racine de mazala provient de Moha Stima'a (le cerveau caché), où est revêtue la Guevoura d'Atik Yomin, appelée botzina dekardinusa.

וענין קו המדה שהוא המודד לכל המשכות האורות וכלים איך וכמה יומשך (וזהו ענין מ"ש אורך היריעה האחת שמנה ועשרים באמה).

Le rôle de la ligne de mesure est de mesurer tous les flux de lumières et de réceptacles : de quelle manière et en quelle quantité ils seront attirés. (C'est le sens de ce qui est écrit : « La longueur d'une tenture était de vingt-huit coudées » :

שנמדד באמה היא בחי' קו המדה, ועד"מ האמה שמודדין בו שאף שנותן מדה לכל הדברים מ"מ הוא עצמו אינו מלובש במ כו').

le fait qu'elle soit mesurée « en coudées » correspond au niveau de la ligne de mesure. À titre d'analogie, la coudée avec laquelle on mesure : bien qu'elle donne une mesure à toutes choses, elle-même n'est néanmoins pas revêtue en elles, etc.)

ולכן צריכין להניח מלח על השלחן להגין מן היסורין כי מפני שהוא שרש כל הגבורות ע"כ הוא ממתיק הדינים שאין הגבורות נמתקין אלא בשרשן:

C'est pourquoi il faut mettre du sel sur la table afin de se protéger des souffrances : puisqu'il est la racine de toutes les Guevourots, il adoucit les jugements sévères (dinim), car les Guevourots ne sont adoucies qu'à leur racine.

2 והנה כמו"כ [כמו כן] יש בחי' זו גם כן בתורה, שבחי' חכמת הקבלה היא גם כן בבחי' המלח.

Or, de même, ce niveau se trouve aussi dans la Torah : le niveau de la sagesse de la Kabbale est lui aussi au niveau du sel.

שהיא בעצמה נסתרה ונעלמה שאינה מושגת בבחינת טעם ממש כמו שיש לנו השגה וטעם בהגלות לנו.

Car elle-même est cachée et dissimulée, et n'est pas saisie comme un goût véritable, contrairement aux choses qui nous sont révélées, que nous pouvons comprendre et dont nous pouvons goûter la saveur.

3 ואעפ"כ [ואף על פי כן] המלח הוא הנותן טעם בכל המאכלים גם בלחם גם בבשר. שכל הנהגות העולמות הוא ע"פ פנימיות [פנימיות / פנימית] התורה וכל התורה נאמרה ע"פ הקבלה.

Et pourtant, c'est le sel qui donne du goût à tous les aliments, aussi bien au pain qu'à la viande. Car toute la conduite des mondes suit la dimension intérieure (pnimiyout) de la Torah, et toute la Torah a été énoncée selon la Kabbale.

וכן גם באדם העוסק בתורה הוא כן שהמלח הוא נותן טעם בלחם ובשר כו'. וכמ"ש כולם בחכמה עשית וע"כ גם בקרבנות נאמר ולא תשבית מלח כו'.

De même, chez celui qui s'adonne à la Torah, il en va ainsi : le sel donne du goût au pain et à la viande, etc. Comme il est écrit : « Tu as tout fait avec sagesse » ; c'est pourquoi il est également dit, au sujet des offrandes : « Tu ne feras pas manquer le sel », etc.

כי בחכמה אתברירו והקרבנות המה ענין בירור נפש הבהמית כו' ונקי המלח ברית אלקיך ברית הוא בחינת התקשרות הבורא עם הנבראים שההתקשרות הוא ע"י בחי' זו דבחכמה אתברירו כו'.

Car « c'est par la 'Hokhma qu'ils sont affinés », et les offrandes ont pour objet l'affinement de l'âme animale, etc. Le sel est appelé « l'alliance de ton D.ieu » : une alliance est le lien entre le Créateur et les créatures, et ce lien s'établit par ce niveau de « c'est par la 'Hokhma qu'ils sont affinés », etc.

(ועיין בזח"א [בוהר חלק א] ויחי דרמ"א ע"ב. ועיין בספר עמה"מ [עמק המלך] שער פי"ד [פרק י"ד / פרשה י"ד]
 דף פי"ד ע"ד שפי" עדי"ז בשם ר' [רבין] יהודה חסיד בספר האורה מארז"ל [מאמר רבותינו זכרונם לברכה] פ"ה
 דב"ב [דבבא בתרא] דף ע"ד ע"ב)

(Voir aussi le Zohar, partie I, Vayechi, folio 241b. Voir aussi le livre Emek HaMelech, Sha'ar 14, chapitre 14, folio 84d, qui explique ainsi, au nom de Rabbi Yehudah Chasid dans Sefer HaOrah, la parole de nos Sages, de mémoire bénie, au chapitre 5 de Bava Basra, folio 74b.)

בענין ומלחה לצדיקים לעתיד לבוא שהוא ענין ברית מלח עולם גנוזה לעתיד לבוא כו' והאכילה
 והסעודה היא ההשגה ששיגו כו':

à propos de « et il le salera pour les justes dans le monde futur » : il s'agit de « l'alliance éternelle du sel », cachée pour le monde futur, etc. La nourriture et le festin désignent la compréhension qu'ils atteindront, etc.



LikuteiTorah.com

LA PARACHA 'HASSIDIQUE

À propos de cette édition

Cette édition contient le texte hébreu et la traduction française.

The Hebrew text of Likkutei Torah: © Kehot Publication Society, via Sefaria, CC BY-NC 4.0; formatting adapted.

Notre traduction française, faite à partir de notre traduction anglaise de l'hébreu, sans les notes de Kehot : CC BY 4.0.

Cette édition dans son ensemble : CC BY-NC 4.0. Elle peut être copiée, imprimée et partagée librement, en citant Kehot Publication Society et likuteitorah.com ; elle ne peut pas être vendue. <https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/>

La traduction française a été faite à partir de l'édition anglaise de likuteitorah.com avec l'aide de l'IA (openai/gpt-6-luna-pro:batch), l'hébreu en regard pour vérification ; elle n'a pas encore été relue par un éditeur humain. Vérifiez sur l'hébreu tout ce qui est important.

Le Rabbi a demandé que les maamarim de la paracha de la semaine, la « Paracha 'hassidique », soient étudiés pendant cette semaine, répartis sur ses sept jours (Sichah of Shabbos Parshas Vayakhel 5725 · Toras Menachem vol. 42, pp. 306-309). Pourquoi l'étudier, et les bénédictions du Rabbi : likuteitorah.com/about/the-chassidishe-parsha/

Un projet gratuit et non commercial ; rien n'est vendu ici. Sans lien avec Kehot, Sefaria ou la Bibliothèque de Loubavitch. © likuteitorah.com

Depuis likuteitorah.com/fr/likutei-torah/vayikra/4/

DÉDIÉ EN L'HONNEUR DE

מוקדש לכבוד הגאון המקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן זצ"ל

Le père du Rabbi, Reb Lévi Its'hak